

ת"פ 42173/02/13 - מדינת ישראל נגד דניאל דרבקין

בית משפט השלום בנצרת

26 מרץ 2014

ת"פ 42173-02-13 מדינת ישראל נ' דרבקין
מ"ת 42202-02-13

בפני כב' השופט אדריס נעמן
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
דניאל דרבקין

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד יערה כהן ברזילי

ב"כ הנאשם - עו"ד טל אבריאל

הנאשם - בעצמו

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בביצוע שורה ארוכה של **עבירות גניבה ומרמה** ובכלל זה 53 מקרים של גניבה בידי מורשה (לפי סעיף 393 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, (להלן: "חוק העונשין"); 27 מקרים של קבלת דבר במרמה (לפי סעיף 415 (רישא) לחוק העונשין); 26 מקרים של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (לפי סעיף 415 (סיפא) לחוק העונשין); וריבוי עבירות מרמה (לפי סעיפים 220(1), (2), (4) ו-(5) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961.

2. ברקע המעשים המיוחסים לנאשם בכתב האישום המתוקן, שימש הנ"ל כעורך דין החל משנת 2000, והפעיל משרד עורכי דין בנצרת עילית. בין היתר נהג הנאשם לערוך עסקאות מקרקעין עבור לקוחותיו, ולצורך קידומן נמסרו לידי כספים רבים, בהתאם למצג אותו יצר ולפיו הוא מחזיקם בחשבונות נאמנות. במקביל ובמסגרת עיסוקו כעורך דין, קיבל לידי כספים בנאמנות עבור לקוחותיו. בתוך כך פתח הנאשם 5 חשבונות נאמנות בבנק דיסקונט בנצרת עילית. על פי המתואר בכתב האישום, בין השנים 2008-2012 קיבל הנאשם לידי סך של 2,381,957 שקלים מ-27 לקוחות,

אותם גנב לצורך השקעות פרטיות וכיסוי גירעונותיו וחובותיו, ללא ידיעת הלקוחות. **כספים אלה הוחזרו על ידו במועד המקורי**, ולקוחותיו לא ניזוקו בסופו של יום ולא הגישו נגדו כל תלונה (להלן: "האישום הראשון").

עוד נטען כי בין השנים 2008-2013 קיבל הנאשם לידיו סך של 2,554,010 שקלים מ-26 לקוחות, גנב אותם ועשה בהם שימוש לצורך השקעות פרטיות וכיסוי גירעונותיו וחובותיו ללא ידיעת הלקוחות. **כספים אלה לקח הנאשם לכיסו, ולא השיבם**. בתוך כך לא כלל את הכספים הנזכרים במסגרת דיווחיו לרשויות המס (להלן: "האישום השני").

3. במסגרת הסדר הטיעון הסכימו הצדדים כי קודם לשמיעת הטיעונים לעונש יישלח הנאשם לשירות המבחן, לצורך עריכת תסקיר אשר המלצותיו לא יחייבו את המאשימה. עוד הוסכם כי הטיעונים לעונש יידחו לתקופת מה, על מנת לאפשר לנאשם לנסות ולהחזיר את הכספים נשוא כתב האישום, וכי בסופו של יום ייטענו הצדדים לעונש כפי ראות עיניהם.

4. תסקיר מיום 22/12/13 סקר תחילה את קורות חייו של הנאשם.

בן 40, יליד ליטא, אשר עלה ארצה עם הוריו בגיל 5, ועבר בהצלחה ובהצטיינות בכל "תחנות" המסלול הנורמטיבי: השלים 12 שנות לימוד במגמה ריאלית כתלמיד מצטיין, שיחק כדורסל בנבחרת "מכבי חיפה", השלים שירות צבאי מלא ולאחר מכן פנה ללימודים גבוהים - תחילה לימודי עריכת דין באוניברסיטה העברית ובהמשך לימודי תואר שני בפילוסופיה באנגליה. לאחר המתואר עבד כעו"ד שכיר ובשנת 2006 פתח משרד עצמאי. ככלל הובהר כי הנאשם גדל כבן יחיד במשפחה נורמטיבית ותומכת, הגיע להישגים גבוהים וחווה הצלחה ושגשוג בעבודתו. בשנת 2003 התחתן, הפך אב לילדה, וכאשר התגרש מאשתו בעקבות פערי גילאים והבדלים בתפיסות עולם, נותרה בתו (כיום בת 9) במשמורתו. בהקשר זה ביטא הנאשם חשש רב משליחתו למאסר בפועל. בהתייחסו לעבירות שבנדון, לקח הנאשם אחריות מלאה, ביטא חרטה עמוקה והכרה לחומרת מעשיו והביע אמפתיה גבוהה לנפגעי העבירות. בצד האמור הסביר כי תחילת הסתבכותו בהשקעות שגויות בעסקים אותם העריך כמניבים, ואשר התבררו ככושלים והובילו למצוקה כלכלית. המשכה של ההסתבכות בשימוש בכספי הלקוחות שתוכנן להיות זמני בלבד, עד אשר יצטברו הרווחים הצפויים מעסקיו, וסופה בכתב האישום שבנדון. הנאשם תיאר כי פעל מתוך מצוקה רגשית, חרדה ולחץ נפשי נוכח העמקת חובותיו, פעולותיו הבלתי חוקיות והפגיעה בלקוחותיו ובמשפחתו, ומתוך כוונה שלקוחותיו לא יפגעו בסופו של יום.

שירות המבחן העריך כי חייו של הנאשם היו רצופי חוויות הצלחה ושגשוג, אשר העניקו לו ביטחון ודימוי עצמי גבוהים. לפיכך, במפגש עם כישלון תפקודי חש הנאשם אכזבה עצמית קשה ופעל להשיב את הישגיו מתוך רצון להימנע מחוויות הכישלון, ללא יכולת לעצור. השירות העריך גם כי בעת ביצוע העבירות סבל הנאשם מפגיעה נרקסיסטית בדימוי העצמי ומתחושת דיכאון לא מודעת, אשר הובילו ליצירת ניתוק רגשי כאמצעי התמודדות, ואפשרו מציאת הצדקות ופנייה לעשייה טכנית וקרה על מנת לפתור את המצוקה בה היה נתון באותה עת. נוכח המתואר סבר השירות כי קיימת נזקקות טיפולית. בצד האמור העריך השירות כי המעצר הממושך אפשר לנאשם להתעמת עם חומרת מעשיו וכי כיום הוא חווה בושה עמוקה, חרטה וצער על הפגיעה בלקוחותיו ובמשפחתו.

בסיכום קבע שירות המבחן כי בשל חומרת העבירות אין מקום לבוא בהמלצה טיפולית, וכי ענישה הרתעתית בדמות מאסר ופיצוי למתלוננים, תהיה הולמת בנסיבות.

טענות הצדדים

5. בטרם נשמעו הטיעונים לעונש ביקש הסנגור להעיד מספר עדי אופי לטובת הנאשם.

ראשון העיד מר שמשון הלפרין, מנהל בית חב"ד בנצרת עילית, שמסר כי הסתייע בנאשם לא מעט פעמים ברבות השנים - בין במתן תרומות ובין לצורך ייעוץ משפטי - וכי הנאשם תמיד שמח לעזור, ועשה זאת בהתנדבות. עוד הדגיש כי לא האמין כששמע על הסתבכותו של הנאשם, כיוון שידע שהוא אדם ישר שכוונתו תמיד טובות. לסיום הוסיף כי הוא יודע שהנאשם יעשה הכל כדי לתקן את תוצאות מעידתו.

6. עוד העידה הגב' ינינה דרבקין, אמו של הנאשם.

הגב' דרבקין ציינה כי במהלך השנה האחרונה עברה המשפחה תקופה קשה, וערכה עקב כך חשבון נפש עמוק. עוד ציינה כי היא יודעת שבנה מצטער ומתחרט על שפגע באנשים, וכי עשה ויעשה כל שביכולתו כדי להחזיר את הכספים שהוא חייב. בנוסף הדגישה כי היא ואביו עזרו לו כמיטב יכולתם, כאשר הם מעבירים למתלוננים כל מה שיש להם (לרבות כספים סוציאליים שצברו כל חייהם). בסיום ביקשה להזכיר כי לנאשם ילדה בת 9, אותה הם מגדלים נוכח המצב.

7. אחרונה העידה עורכת הדין פזית סדן, אשר סיפרה כי הקשר שלה עם הנאשם החל לאחר שירשה דירה מאביה והוא טיפל בענייני הדירה במקצועיות רבה, אך המשיך גם לאחר מכן, כאשר הייתה מתייעצת איתו לעיתים בענייני נדל"ן. בהמשך נקשרו ביניהם יחסי ידידות מקצועית, ובן משפחתה אף התמחה במשרדו של הנאשם. הנ"ל הוסיפה כי הייתה מזועזעת לשמוע על הפרשה, והתעקשה לבוא ולהעיד לטובתו ולטובת יושרו המקצועי.

8. בנוסף הוגשו מכתבי תודה מגורמים שונים אשר תיארו את הנאשם כאדם משכמו ומעלה, וכן מסמכים המעידים על תרומות רבות למוסדות שונים וקטעי עיתונות אודות פועלו למען הקהילה.

9. לאחר המתואר נשמעו הטיעונים לעניין העונש.

ב"כ המאשימה הדגישה בפתח דבריה את הצורך להשמיע את קולן של עשרות המשפחות שנפגעו ממעשי הנאשם ואשר הנזקים שנגרמו להן ילוו אותן למשך תקופה ארוכה. בהקשר זה הדגישה כי הנאשם ניצל את מעמדו ואת האמון שרחשו לו לקוחותיו, ועשה באלה שימוש פוגעני ביותר, וזאת לצד העובדה כי פגע פגיעה אנושה באמון החברה במקצוע עריכת הדין ובציבור עורכי הדין כולו. בתוך כך פגע גם באינטרסים המוגנים העומדים בבסיס עבירות המס.

על האמור הוסיפה מן השיטתיות והסדרתיות שאפיינה את מעשי הנאשם; התכנון הקפדני והתחכום שנלווה להם; מהיקפם הרב; ומהתמשכותם על פני שנים - כאשר הנאשם ויתר על כל "תחנות היציאה" שנקרו בדרכו והמשיך במעשיו. עוד ציינה כי חלקו של הנאשם בעבירות בלעדי, וכי אין להכביד מילים אודות הנזק שנגרם בגין ואודות הנזק שעוד ייגרם

מהן בעתיד. בצד המתואר ציינה כי שאלת השיקום לא עלתה על הפרק בתיק זה, וכי שירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית בנסיבות. משכך טענה כי יש לקבוע את עונשו של הנאשם ברף הגבוה של מתחם הענישה, תוך התחשבות בעברו הנקי, בתיקון שנערך בכתב האישום ובחיסכון בזמן שיפוטי נוכח הודאתו. אשר למתחמי העונש ביקשה להפריד בין האישום הראשון והשני, ולקבוע מתחם בגינו של כל אירוע ואירוע:

לאישום הראשון - החל ממספר קצר של חודשים ועד 15 חודשי מאסר בפועל לכל אירוע;

לאישום השני - 12-24 חודשים לכל אירוע. כאמור, ביקשה המאשימה להטיל על הנאשם עונש כולל בגין 53 העבירות בהן הורשע, ברף הגבוה של המתחם המוצג, ובצדו מאסר מותנה ארוך ומרתיע, קנס ופיצוי למתלוננים בגובה הכספים שלקח מהם.

10. מנגד ביקש הסנגור שלא "לאבד פרופורציות" ולזכור תחילה כי האישום הראשון - חמור מבחינה טכנית ככל שיהיה - לא גרם כל נזק למתלוננים, וסכומיו אינם נמנים על סכומי הגניבה (אשר מסתכמים בסופו של יום ב-2.5 מיליון שקלים). בהתאם ציין כי אימוץ מתחמי הענישה של המאשימה יוביל לעונש מאסר של 20 שנים מינימום, בעוד שמכלול הנסיבות אינו מצדיק ענישה שכזו.

ראשית ביקש להדגיש כי הנאשם הינו אדם נורמטיבי שבשום שלב לא תכנן לגרום ללקוחותיו נזק או להתעשר על חשבונם. הנאשם פתח עסקים עם שותפים והסתבך בחובות, כאשר במקביל לא הושבו לידיו כספים שהיו שייכים לו, או אז טעה טעות חמורה בהתנהלותו תוך שקיווה כי יוכל להשתמש בכספי הלקוחות מבלי שאף אחד יפגע. לאחר שהסתבך עשה הכל כדי לצמצם את הנזקים, לרבות גיוס כספים בארץ ובחו"ל, ולרבות התייצבות במשטרה וחשיפת הפרשה מתחילתה ועד סופה, כולל פרטים שאלמלא היה מוסר אותם, היו נותרים בידעו בלבד.

בנוסף ביקש הסנגור להביא בחשבון את לקיחת האחריות והחרטה המלאה של הנאשם, אשר באה לידי ביטוי לאורך כל הדרך, ובכלל זה בתסקירי שירות המבחן.

על אלה ביקש להוסיף מנסיבותיו האישיות של הנאשם כפי שפורטו בתסקיר, וביתר שאת את תרומתו לקהילה והיותו איש של חסד. אשר למחירים שעתיד הנאשם לשלם על מעשיו ביקש להביא בחשבון את המחיר האישי - השעייתו מלשכת עורכי הדין והפגיעה הכלכלית הקשה הכרוכה בכך - וכן את המחיר המשפחתי הכבד שיכלול גם את הוריו ובתו בת ה-9.

לבסוף ביקש לקבוע מתחם ענישה כולל, שיתייחס לעבירות כאל מסכת אחת, ואשר יביא בחשבון את עברו הנקי של הנאשם; תקופת מעצרו ומעצר הבית; הודאתו והחיסכון בזמן שיפוטי ובזמנם של עשרות העדים. לתמיכה הגיש פסיקה המשתרעת בין שנתיים לארבע שנות מאסר בפועל בעבירות דומות.

11. הנאשם, במסגרת דבריו האחרונים לעונש, ביקש לומר דבריו בכתב ובעל פה.

קודם לכל חזר והדגיש כי הוא מבין את חומרת מעשיו ואת עוצמת פגיעתם במתלוננים, וכי הוא יודע שחטא לעקרונות ולערכים בהם הוא מאמין בעצמו. בהתאם והיות שאינו מפחית מחומרת הפגיעה שעה שהדברים אמורים בו, הוא יודע שעליו להיענש בחומרה ומקבל עליו בלב שלם כל עונש שייגזר.

יחד עם זאת ביקש להבהיר כי בצד כל חטאיו ובצד העובדה שבגד בכל חובותיו כעורך דין ועשה מעשי עבריו, בשום שלב לא הייתה נפשו מלוכלכת ולא היה בו ריקבון מוסרי, במובן זה שלא התכוון לפגוע באדם ולא התאפיין בדפוסיו של מי שהוא נוכל או גנב. עוד ציין כי אם היה מעוניין לגזול את כספי לקוחותיו, היה עושה זאת, פשוטו כמשמעו, ובוודאי שלא גורם להוריו להתרוקן כליל מכל נכסיהם במטרה לפצות את המתלוננים על פגיעתם. עוד ביקש להוסיף בקצרה, ולשם השלמת התמונה בלבד, מפרטי התסבוכת אליה נקלע, שתחילתה במיזם עסקי אליו צורף בידי שני אחרים, וסופה בהונאה בגובה מיליוני שקלים שהונו אותו השניים, אשר בינתיים ברחו לחו"ל ללא יכולת לאתרם. חרף האמור שב והדגיש כי המתואר אינו מעניינם של המתלוננים אשר נפגעו, אף לא מעניינה של משפחתו בה פגע פגיעה קשה.

בתוך כך הבהיר הנאשם כי ימשיך ויעשה כל מאמץ לתקן את המעוות, וכי זו הסיבה היחידה בשלה הוא סבור כי יש להקל בעונשו - על מנת לאפשר לו לשוב ולגייס את הכספים שהוא חייב בהשבתם.

דין

12. כמצוות סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, בבואנו לקבוע את מתחם הענישה ההולם יש להתחשב בערך חברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

§ חומרת העבירות והפגיעה בערכים המוגנים

13. עבירות הגניבה, באשר הן, פוגעות באינטרסים הרכשיים והקנייניים של קורבנותיהן. העבירה של גניבה בידי מורשה - שהיא עבירה בעלת נסיבות מחמירות הנובעות ממעמד הנאשם כמורשה - נועדה להגן הן על האינטרס הרכשי של הקורבן והן על יחסי האמון המיוחדים בין הנאשם לקורבן, שבזכותם יכולה הייתה העבירה להתבצע.

14. כאשר מדובר ביחסי עורך דין-לקוח, חמורה הפגיעה שבעתים, באשר מעבר לפגיעה של עורך הדין באמון הלקוח, נפגע ומוכתם גם שמו של כלל ציבור עורכי הדין. יפים הדברים שנאמרו בעניין זה בת"פ (מחוז-חיפה) 45685-01-12 **מדינת ישראל נ' גסאר**, ניתן ביום 31/12/13, מתוך אתר "נט המשפט":

"כחומרת מעשי המרמה, כך גם חומרת הפגיעה ביחסי האמון שבין עו"ד ללקוחו. משחר לימודיו מחונך עורך הדין לכללי אתיקה, שלא לדבר על כיבוד החוק. במקרה הנדון, נרמסו ברגל גסה מושכלות בסיסיים ויסודיים שביחסי הנאמנות והאמון, החייבים לשרור בין עו"ד ללקוחו. על כגון דא, נאמר ע"י ביהמ"ש העליון: "המערער מעל באמונם של לקוחות אשר שכרו את שרותיו כעורך דין, ובאחדים מהמקרים תוצאות מעשיו גרמו לאותם לקוחות תמימים נזקים קשים אולם, לא רק את שמו הכתים המערער, אלא גם את שמו הטוב של ציבור שלם העושה מלאכתו נאמנה, הואיל ונשמת אפו של מקצוע עריכת הדין הוא האמון שהציבור נותן בו, והתנהגות מן הסוג בה חטא המערער, עלולה לערער אמון זה מן היסוד" (ע"פ 7090/06 פרידמן נ' מדינת ישראל (16.10.2007))."

וגם:

"פן שני של חומרה במעשי המערער, מעבר לפגיעה הספציפית במתלוננים, הינה הפגיעה הקשה במקצוע עריכת הדין ובאמון הציבור בעורכי הדין, באשר הם. אמון הציבור הינו אחד מהנכסים יקרי הערך, עליהם מושתת מקצוע עריכת הדין. זהו המסד עליו נבנה אותו מרקם עדין של יחסי עורך דין לקוח, אשר עיקרו באמון שנותן הלקוח בעורך דינו. מעשיו של המערער, יש בהם כדי להשליך על כלל ציבור עורכי הדין, שכן המערער במעשיו הכתים לא רק את עצמו אלא, למרבה הצער, אלא את כלל ציבור עורכי הדין" (עפ"ג (מחוזי-באר שבע) 25122-02-13 **אביטל נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 3/7/13, פורסם ב"נבו").

(וראו גם רע"פ 1096/09 **מילשטיין נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 5/3/09, פורסם ב"נבו" וגם ע"פ 5157/05 **מדינת ישראל נ' איל**, ניתן ביום 4/5/06, פורסם ב"נבו").

15. בצד האמור נודעת חומרה רבה לעבירות המס בהן הורשע הנאשם, כאשר הערכים המוגנים העומדים בבסיסן כוללים בין היתר שוויון בנשיאה בנטל המס ושמירה על הקופה הציבורית, הנשענים בהכרח על דיווח אמין לרשויות (ראו ת"פ (מחוזי-ירושלים) 16386-02-13 **מדינת ישראל נ' אסעיד**, ניתן ביום 23/2/14, פורסם ב"נבו", להלן: "עניין אסעיד" וגם ע"פ 70166/04 **אלסלאם נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 1/9/04, פורסם ב"נבו"). בהקשר זה כבר נאמר כי:

"העלמת מס ככלל היא גניבה מכיס הציבור, גם אם הגונב אינו פורץ דלתות אלא לבוש חליפת מחלצות וענוב עניבה." (רע"פ 3516/11 **דהן נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 11/5/11, פורסם ב"נבו").

16. בנסיבותיו של התיק שבנדון, אין חולק כי הפגיעה בערכים המוגנים חמורה וממשית. המתלוננים הפקידו בידי הנאשם כספים - אותם חסכו, יש לשער, בעמל רב - בידיעה ברורה שמדובר בעורך דין אשר מעצם תפקידו ניתן לתת בו אמון מלא, ואשר חזקה עליו כי הוא פועל בדרך ההולמת את מקצועו. אלא שהנאשם ניצל אמון זה לרעה, ותחת שיעשה בכספים את השימוש שיועד להם - קרי, **ניהולם בנאמנות** - עשה בהם שימוש לענייניו האישיים, יהיו אלה אשר יהיו. בכך מעל בכספם של המתלוננים, וגרוע מכך, באמון הבלתי מסויג שרחשו לו, תוך שעשה כן באופן בוטה ופוגעני. בצד האמור, כמתואר, פגע פגיעה קשה במקצוע עריכת הדין ובאמון הציבור, כמו גם בקופת המדינה ובסדר הכלכלי-חברתי שעניינו בערך השוויון בנשיאה בנטל המיסים.

§ נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

17. מסכת העבירות בהן הורשע הנאשם התפרשה על פני לא פחות **מחמש שנים** רצופות, בהן שלח ידו לכספים השייכים **לעשרות לקוחות** בהיקף כולל של **כחמישה מיליון שקלים** (מתוכם טרם הושבו 2.5 מיליון שקלים). אלה מעידים על שיטתיות ועל סדרתיות, וכפועל יוצא גם על תכנון מוקדם ודרך פעולה מובנית וסדורה. האמור מלמד כי לנאשם היו ימים רבים להתעשת ולעצור את כדור השלג, אך הוא בחר שלא לעשות כן.

18. בנוסף אין מחלוקת כי הנאשם היה המבצע היחיד של העבירות, אף לא נטען כי גורם אחר השפיע עליו לבצען.
19. אשר לנזקים שנגרמו בעטיין, לא נראה כי יש צורך להכביר מילים אודות הנזק שנגרם לאזרחים מן השורה, אשר סביר להניח כי עמלו כל חייהם לצורך השגת כספים, ואשר מצאו עצמם בסופו של יום ללא כספים אלו, וללא הנכסים להם היו מיועדים הכספים מלכתחילה. אשר לנזקים הצפויים, אלה כוללים פגיעות שונות ומגוונות, בהתאם לריבוי המתלוננים ולנסיבותיהם השונות, אך ברי כי נוכח מעשי הנאשם עוד צפויים נזקים עתידיים רבים. על כך יש להוסיף את הנזק שנגרם לקופת המדינה בגין עבירות המס, בגין אין צורך להוסיף.
20. בהקשר זה יש לזכור כי שניים וחצי מיליון שקלים השייכים לכ-30 אנשים שונים טרם הושבו לידיהם, וכמוהם אף לא הוסרו מחדלי המס.
21. בצד האמור אין מחלוקת אודות יכולתו של הנאשם להבין את הפסול שבמעשיו או את משמעותם. בדומה אין מחלוקת אודות הניצול לרעה של כוחו ומעמדו כלפי המתלוננים, כפי שתואר לעיל.
22. לאלה יש להוסיף את הנסיבות שהביאו אותו לבצע את העבירות, ואשר בסופו של יום לא הותירו את הרושם כי נעשו בשל בצע כסף גרידא או בשל הרצון להשיג "כסף קל", כי אם בשל הסתבכות עסקית - שהגם שמאליו מובן כי אינה מצדיקה בשום דרך ואופן ביצוע עבירות תוך פגיעה בוטה באחרים - אינה מגיעה כדי התנהלות **שמקורה** בנוכלות לשם הנוכלות. בהקשר זה יש לזכור כי בניגוד למקרים דומים, לא יוחסו לנאשם עבירות נלוות של זיוף, התחזות, תחבולה ודומיהם, המעידים על כוונה מוגברת להשיג כספי לקוחות בשל בצע כסף **ותו לא**.

§ מתחם הענישה

23. לאחר שבחנתי את העבירות בהן הורשע הנאשם ושקלתי את מכלול השיקולים הנוגעים בעניין, אני סבור כי מעשיו של הנאשם, חרף ריבוי המקרים, מהווים אירוע אחד ונופלים בגדר סעיף 40ג(א) לחוק העונשין. כך כיוון שאני סבור כי מכלול העבירות מהווה מסכת אירועים אחת המורכבת מסדרה של עבירות בעלות דמיון רב, אשר בוצעו על פני אותה תקופה ואשר בוצעו בשיטה דומה מבחינת מידת האשם של הנאשם ומבחינת "העשייה העבריינית". השוני העיקרי בין העבירות נעוץ בזהות הקורבנות ובהיקף הסכומים לגבי כל אחד מהם, כמו גם בשאלת הנזק המוחשי שנגרם לכל מתלונן ומתלונן (אלה שכספם הוחזר להם ואלה שלא). על כן אני סבור שניתן לקבוע מתחם עונש הולם אחיד לכל עבירות הגניבה והמרמה נשוא כתב האישום המתוקן, ולאחר שהפרדה בין המקרים והתייחסות אל כל אחד מהם בנפרד, תהיה מלאכותית ומיותרת, ולא תוסיף דבר.
- זאת ועוד, קביעת מתחם ענישה אחד חוסכת את הצורך בהתייחסות ספציפית לפרטים שונים הנדרשים לקביעת מתחם הענישה הראוי, וביתר שאת כאשר הפרטים המדויקים אינם ידועים (לא ידוע כמה פעמים שלח הנאשם יד באותם כספים (קרי, כמה פעמים "גלגל" אותם, לקח והחזיר); האם לקח כספי כל מתלונן בבת אחת או לשיעורין; באילו מועדים בדיוק וכן הלאה.

(ראו והשוו ת"פ (מחוזי-תל אביב) 26495-06-12 **מדינת ישראל נ' מלכיאל**, ניתן ביום 1/12/13, פורסם ב"נבו" וגם **עניין אסעייד** הנזכר).

עוד יובהר כי היות ועבירות המס התגבשו לנוכח האופן בו ביצע הנאשם את העבירות המיוחסות לו, מצאתי כי הן חלק בלתי נפרד מהפרשה כולה, וממכלול מסכת האירועים.

24. בחינת מכלול השיקולים ובכלל זה הפסיקה הרלוונטית, מלמדת כי מתחם הענישה ההולם בגין העבירות המיוחסות לנאשם נע בין שנה לשבע שנות מאסר, בצירוף עונשים נלווים. ראו והשוו:

רע"פ 6190/08 **צברי נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 5/1/09, פורסם ב"נבו", שם הוטלו 12 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי תנאי, קנס סמלי ופיצוי בסך 18,000 ₪, על עו"ד שגנב מלקוחו 15,000 ₪. העונש נותר על כנו בערעור;

ת"פ 8034/06 **מדינת ישראל נ' גדעון**, ניתן ביום 6/3/08, פורסם ב"נבו", הוטל עונש של 12 חודשי מאסר בפועל, 18 חודשי תנאי, וקנס בסך 10,000 ₪, על עו"ד שגנב מלקוחות סך כולל של 184,000 ₪ והחזיר את כספי הגניבה;

ע"פ 70609/05 (מחוזי-תל אביב) **מדינת ישראל נ' שור**, ניתן ביום 11/5/05, פורסם ב"נבו", שם הוטלו, במסגרת ערעור, 15 חודשי מאסר בפועל ו-4 ו-7 חודשי תנאי, על עו"ד שמעל בכספי לקוחות בסך של כ-180,000 ₪, ובנוסף שיתף פעולה עם אחרים על מנת להונות אזרחים. אשר להחמרה בעונש הובהר כי: "אנו אומרים בפה מלא כי גם ענישה זו מוכתבת במידה לא מבוטלת על ידי העובדה שאנו ערכאת ערעור שאינה נוהגת למצות את הדין עם משיבים";

ע"פ ג (מחוזי-באר שבע) 25122-02-13 **אביטל נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 3/7/13, פורסם ב"נבו", שם דובר בעורך דין שגנב מבני זוג קנדיים שביקשו לרכוש דירה בישראל סך כולל של 360,000 ₪ ואשר מעל בכספים בשל הסתבכות עסקית וחובות לצד שלישי. הובהר כי מדובר באדם נורמטיבי, וכי שירות המבחן המליץ להציבו במבחן. על הנאשם הוטלו בסופו של יום 20 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי תנאי, קנס סמלי ופיצוי בסך 40,000 ₪. הערעור הותיר את העונש על כנו;

ע"פ 10996/03 **נרקיס נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 27/11/06, פורסם ב"נבו", שם דובר בעו"ד שמעל בכספי העיזבון אותו מונה לנהל, בסך כולל של קרוב ל-2.5 מיליון שקלים, והוטלו עליו - בהתחשב בעבר פלילי ומשמעתי קודם בעבירות מרמה - 4 שנות מאסר בפועל, שנתיים תנאי, פיצוי בסך 500,000 ₪ וקנס בסך 100,000 ₪, אשר נותרו על כנם גם בערעור;

ת"פ (שלום-נתניה) 5597/06 **מדינת ישראל נ' לאור**, ניתן ביום 22/10/08, פורסם ב"נבו", שם הוטלו 4 שנות מאסר בפועל, 12 חודשי תנאי, קנס בסך 10,000 ₪ ופיצוי למתלוננים בסך כולל של כ-220,000 ₪, על עו"ד בעל עבר נקי שהסתבכות עסקית הובילה אותו לשלוח ידו בכספי לקוחותיו בסך כולל של מיליוני שקלים (\$370,000, 700,000 ₪ ו-\$560,000 קנדי)

ע"פ 5157/05 **מדינת ישראל נ' איל**, ניתן ביום 4/5/06, פורסם ב"נבו" שם הוחמר עונשו של הנאשם, עו"ד שמעל בכספי לקוחות וגרף לכיסו מיליוני שקלים, כך שהוטלו עליו בסופו של יום 5 שנות מאסר בפועל, שנתיים על תנאי, קנס בסך 50,000 ₪ ופיצוי סמלי לאחד מן המתלוננים;

ע"פ 755/10 **חמדאן נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 24/11/10, פורסם ב"נבו", שם הושאר על כנו עונש מאסר בפועל של 5.5 שנים, שנתיים על תנאי ופיצוי לכל אחד מהמתלוננים בתיק בסך 30,000 ₪, שהוטל על עו"ד שמעל בכספי הנאמנות של לקוחותיו בסך כולל של 1.4 מיליון שקלים;

ע"פ 2037/05 **מכנס נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 28/11/07, פורסם ב"נבו", שם הוקל עונשו של עו"ד שגנב מלקוחה יחידה 11 מיליון שקלים, והועמד על 5.5 שנות מאסר בפועל, וזאת בשל עברו הנקי, גילו המבוגר ומצבו הבריאותי;

ע"פ 7090/06 **פרידמן נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 16/10/07, פורסם ב"נבו", שם הוטלו 6 שנות מאסר בפועל, שנתיים על תנאי וקנס בסך 70,000 ₪, על עו"ד שמעל בכספי לקוחות בסך כולל של למעלה ממיליון שקלים, ואשר השתמש בחלק מהכסף להנאותיו האישיות (שיפוץ הבית, טיול משפחתי לארה"ב ועוד);

ת"פ (שלום-תל אביב) 4796/04 **מדינת ישראל נ' הורוביץ**, ניתן ביום 2/5/05, לא פורסם, שם הוטל עונש של 6 שנות מאסר בפועל על עו"ד שמעלה בכספי לקוחותיה בסך כולל של כמיליון שקלים;

ת"פ (מחוזי-חיפה) 31959-06-12 **מדינת ישראל נ' מוחסן**, ניתן ביום 20/11/13, פורסם ב"נבו", שם הוטלו 7 שנות מאסר בפועל, 12 חודשי תנאי וקנס בסך 50,000 ₪, על עו"ד שגנב את כספי לקוחותיו (בסך של כ-700,000 ₪) וביצע עבירות מס בהיקף דומה.

ת"פ (מחוזי-תל אביב) 46535-03-10 **מדינת ישראל נ' נילמן**, ניתן ביום 6/1/11, פורסם ב"נבו", שם הוטלו 7.5 שנות מאסר בפועל ו-18 חודשי תנאי, על עו"ד שנאשמה בגניבת כספי חסויים להם מונתה כאפוטרופסית, בסך כולל של למעלה מ-7 מיליון שקלים, אשר בחלקם הגדול נעשה שימוש להנאות פרטיות (נדל"ן, בילויים, מוצרים ושירותי צריכה וכו').

25. בהתאם להוראות סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, יקבע עונשו של הנאשם בתוך מתחם ענישה זה, ובהתאם למכלול הנסיבות שנפרשו בפניו.

§ נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

26. הנאשם יליד 1973, נעדר עבר פלילי מכל מין וסוג.

תמונה חיובית וזוהרת אודות הנאשם ושפע תכונותיו הטובות וסגולותיו, השתקפה בתסקיר שירות המבחן, בדבריהם של עדי האופי ובדברי הסנגור.

הנאשם גדל במשפחה חמה ותומכת, שעמדה לצידו לאורך כל תחנות חייו. הנאשם התברך בכישרונות רבים ובנתונים פיזיים מרשימים, הצטיין בלימודיו ובעיסוקו הספורטיבי, זכה להישגים אקדמיים, ועשה חייל כעו"ד שכיר ועצמאי, תוך שהוא עושה לטובת הכלל והקהילה. אין חולק, איפוא, כי הצלחותיו ניכרו לאורך חייו, וכי ידע בעיקר הצלחה ושגשוג.

27. בתוך כך אין מחלוקת כי כאשר נתפס בכף, שיתף פעולה עם רשויות החוק באופן מלא ומוחלט, לרבות חשיפת

מידע אשר לא היה מגיע לידיהן אילולא היה מודה בו מרצונו הטוב והחופשי. אין מחלוקת גם כי מתחילת הדרך לקח הנאשם אחריות על מעשיו באופן מלא וגורף.

במקביל הביע חרטה כנה ואמפתיה עמוקה לקורבנות מעשיו, תוך שעשה מאמצים רבים לתקן את העוול שגרם (הן באמצעות רכושו האישי והן באמצעות נכסיהם של הוריו, אשר המשיכו לעמוד לצידו גם בעת הזאת). בהקשר זה יש לשוב ולהדגיש, עם זאת, כי למרות מאמציו נותר הנאשם חייב כ-2.5 מיליון שקלים, והרי אין דינו של מי שהשיב את כספי הגזילה ובין מי שהותיר אחריו שורת מתלוננים שהנזק ממשיך לבעור בכיסם.

28. עוד ישקלו לטובת הנאשם הודאתו, התיקון שנערך בכתב האישום והחיסכון בזמן שיפוטי יקר ובזמנם של עשרות המתלוננים שעדותם נחסכה.

29. לבסוף אין לשכוח גם את הפגיעה הצפויה של העונש במשפחתו של הנאשם וביתר שאת בביתו בת ה-9, אשר עולה כי אינה גדלה אצל אמה, וכעת אף תנותק לתקופה ממשית מאביה.

30. ומעבר לכל אלה יש לזכור את שיקולי ההרתעה, אשר מתגברים נוכח העובדה כי מדובר בעבירות שבוצעו על ידי עו"ד אשר לקוחותיו נתנו בו אמון מוחלט, והוא בחר להפר אותו.

סיכום והכרעה

31. מן הצד האחד עומדת איפוא חומרת מעשיו של הנאשם, והחומרה היתרה המתווספת להן בשל הניצול לרעה של מעמדו ותפקידו, ובשל הצמדת אות קלון לציבור עורכי הדין בכללותו.

מן העבר השני עומדות כלל הנסיבות הצריכות לעניין, ובכלל זה עברו הנקי של הנאשם ותרומו לחברה, לקיחת האחריות המלאה והבעת החרטה הכנה, וכן - במידת מה - הנסיבות שהובילו את הנאשם לבצע את העבירות והעובדה כי אחרי ככלות הכל הובהר כי אין מדובר במי שדפוסים עברייניים, תאוות בצע והעדור כל אמפתיה לאחר הביאוהו עד הלום.

32. יחד עם זאת ובסופו של יום ברי כי אין כל הצדקה למעשי הנאשם - שביכר לגנוב את לקוחותיו ולרמותם, מאשר לעצור את הסחרור אליו נכנס ולקחת אחריות אמיתית על מעשיו בזמן אמת - וכי מבית המשפט צריך לצאת מסר ברור כי מי שמנצל מעמדו לרעה ושולח יד בכספים שניתנו לו מתוך אמון מוחלט ובלתי מסויג, יענש בחומרה.

33. בהתחשב בכל האמור לעיל, לא מצאתי כל שיקול המצדיק חריגה ממתחם העונש שנקבע על ידי. בהקשר זה אעיר כי עבירות מן הסוג שבנדון מבוצעות בדרך כלל על ידי אנשים נורמטיביים, ומכאן ששאלת השיקום אינה מצויה בלב העניין. תמונה זוהי עלתה אף מן התסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם.

בשקלול מכלול השיקולים אני סבור כי עניינו של הנאשם מצוי ברף האמצעי של המתחם - ובין היתר בשל סכומי הגניבה

ורבוי העבירות מחד, והעדר נסיבות מחמירות נוספות, המאמצים לתיקון המעוות, וכלל הנסיבות האישיות מאידך - וכי ענישה משמעותית בפועל, בצירוף ענישה עתידית מרתיעה ורכיב כספי מסוים, תביא לאיזון נכון וראוי.

34. בסופו של יום אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל לתקופה של 36 חודשים בניכוי ימי מעצרו מיום 11/2/13 עד 7/3/13.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של 3 שנים מיום שחרורו והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור בתוך תקופה זו על כל אחת מהעבירות נשוא הרשעתו ויורשע בגינה בין בתקופת התנאי ובין לאחריה.

ג. קנס בסך 30,000 ₪ או 3 חודשי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם במלואו עד ליום 1/9/2014.

ד. פיצוי לכל אחד מהמתלוננים בגובה 5% מסך הכספים שנגנבו ממנו, בהתאם לטבלה המפורטת באישום השני בכתב האישום המתוקן. כלל הפיצוי (כ-127,700 ₪) יופקד במלואו בגזברות בית המשפט עד ליום 1/9/2014, ויועבר על ידה למתלוננים, כל אחד על פי חלקו כמפורט, על פי פרטיהם הרשומים בכתב האישום המתוקן.

יובהר כי אין באמור כדי להביע כל עמדה באשר לפיצוי המגיע למתלוננים בפועל, אותו יוכלו למצות במסגרת הליכים אזרחיים.

החלטה

לפנים משורת הדין, ובמיוחד ע"מ לאפשר לנאשם לחגוג את חג הפסח שבפתח, יחד עם משפחתו, איעתר לבקשה בחלקה הראשון ביחס לעיכוב הביצוע.

על כן אני מורה כי הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עונש המאסר אשר הוטל עליו כמפורט לעיל ביום 23/4/14 בשעה 08:00 בבית המעצר קישון כשהוא מצויד בתעודת זהות.

באשר לחלקה השני של הבקשה, להקל בתנאי השחרור בערובה, בקשה זו נדחת.

ניתנה והודעה היום כ"ד אדר ב תשע"ד, 26/03/2014 במעמד הנוכחים.